

ROZDZIAŁ I

BUDŻET ZADANIOWY JAKO NARZĘDZIE ZARZĄDZANIA STRATEGICZNYMI OBSZARAMI PAŃSTWA

Wstęp

Działania na rzecz wprowadzenia nowoczesnych metod zarządzania finansami publicznymi kontynuowane są w Polsce od kilku lat. Ich celem jest wdrożenie budżetu zadaniowego opartego na wieloletnim planowaniu wydatków oraz gospodarowaniu środkami publicznymi w oparciu o cele zgodne ze wskazaniami wynikającymi z dokumentów programowych oraz strategicznych rządu. W niniejszym rozdziale przedstawiona zostanie ścieżka powiązania zdefiniowanych celów strategicznych państwa i obszarów ich realizacji oraz powiązanie dokumentów strategicznych państwa z Wieloletnim Planem Finansowym Państwa (WPFP) i budżetem zadaniowym na 2011 r.

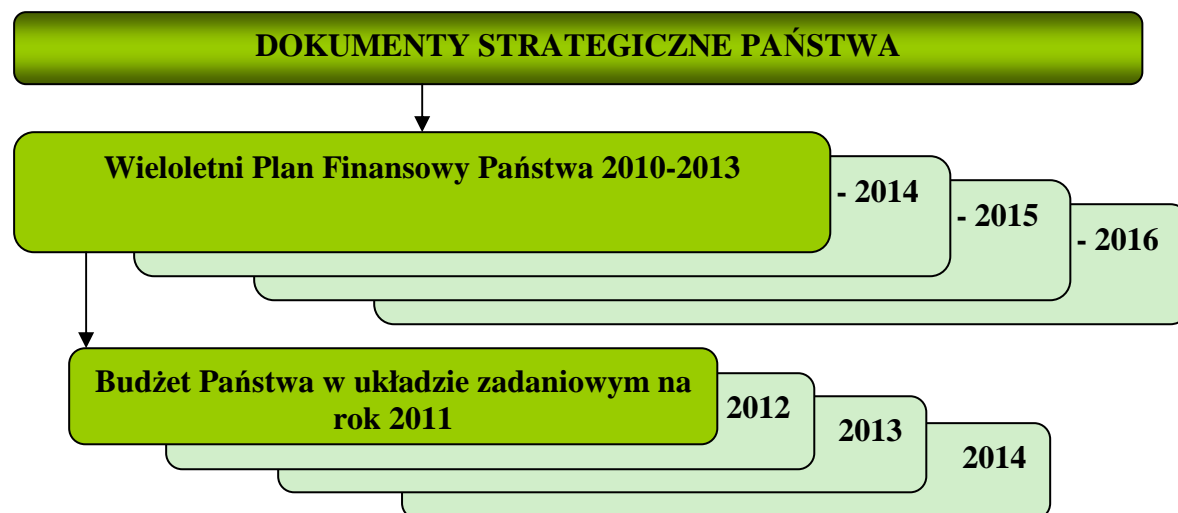
Budżet zadaniowy – a także planowanie wieloletnie – ma promować myślenie strategiczne w dysponowaniu środkami publicznymi. W chwili obecnej brak jest informacji, ile środków publicznych w danym horyzoncie czasowym, jest wydatkowanych na realizację celów strategicznych państwa. Konieczne jest zatem powiązanie wydatków budżetowych z celami strategicznymi rządu. Możliwość taką daje od tego roku WPFP, który, zgodnie z założeniami ustawowymi, uwzględnia cele średniookresowej strategii rozwoju kraju (na podstawie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju) oraz kierunki polityki społeczno-gospodarczej Rady Ministrów. WPFP pozwala jasno określić średnioterminową politykę fiskalną, która powinna znaleźć swoje odzwierciedlenie w celach polityki finansowej i fiskalnej. Wskazując 4-letnie prognozy dochodów oraz wydatków pozwala określić koszty bieżącej polityki w danym okresie oraz przychody jakich można się spodziewać z utrzymania bieżącej polityki podatkowej. W przypadku braku spójności bilansu sektora finansów publicznych możliwe jest dopasowanie bieżącej polityki w zakresie podatków oraz/lub wydatków, a nawet samych celów fiskalnych. WPFP stanowi podstawę przygotowywania projektu ustawy budżetowej na kolejny rok budżetowy.

Zestawienie wydatków budżetowych w ujęciu zadaniowym, sporządzone po uchwaleniu i na podstawie WPFP pozwala powiązać wydatki zaplanowane na realizację zadań z celami strategicznymi rządu. Jednocześnie podjęte już w 2009 r. rozstrzygnięcia metodologiczne w zakresie rozwoju budżetu zadaniowego (m.in. decyzja Ministra Finansów w sprawie standardów dla wyznaczenia celów dla jednostek sektora finansów publicznych) pozwalają w większym stopniu powiązać planowanie budżetowe z celami strategicznymi rządu. Umożliwia to odpowiednie dopasowanie celów do zadań, zapewnienie ich zgodności z obszarami strategicznymi i jednocześnie przyporządkowanie konkretnych środków finansowych do realizowanych w ich ramach celów.

Ponadto, duże znaczenie dla efektywnego zarządzania środkami publicznymi ma wskazywanie przez dysponentów zadań priorytetowych. Obliguje do deklarowania, jako priorytetów, zadań rzeczywiście uprzywilejowanych w świetle celów wynikających z dokumentów strategicznych i programowych rządu. Pozwala to na budowanie priorytetyzacji wydatków, co umożliwi podział środków publicznych pomiędzy te dziedziny, które są zgodne z celami założonymi w przyjętych strategiach.

W niniejszym rozdziale po raz pierwszy w oparciu o WFPF, zaprezentowane zostaną środki jakie rząd polski planuje przeznaczyć w 2011 roku na realizację celów strategicznych. Wychodząc naprzeciw działaniom podejmowanym obecnie przez rząd, których efektem ma być stworzenie do połowy 2011 r. 9 zintegrowanych strategii powstałych na bazie obszarów strategicznych, w niniejszym rozdziale podjęto próbę powiązania tych strategii z jednorocznymi celami budżetowymi.

Schemat: Powiązanie dokumentów strategicznych państwa z WFPF i budżetem zadaniowym.

Cele strategiczne i obszary ich realizacji

Zasady tworzenia dokumentów strategicznych w Polsce zostały określone w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.). W ustawie występują 3 kategorie strategii rozwoju, na podstawie których prowadzona jest polityka rozwoju:

1. długookresowa strategia rozwoju kraju (DSRK) o co najmniej 15-letniej perspektywie realizacji – dokument horyzontalny, kompleksowy;
2. średniookresowa strategia rozwoju kraju (ŚSRK) o 4-10-letniej perspektywie realizacji (obecnie ŚSRK stanowi Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015). ŚSRK uwzględnia ustalenia zawarte w DSRK;
3. inne strategie rozwoju – dokumenty odnoszące się do obszarów wskazanych w ŚSRK; w przypadku strategii opracowywanych przez administrację rządową szczebla centralnego są to dokumenty o 4-10-letniej perspektywie realizacji, ale nie dłuższej niż perspektywa realizacji aktualnie obowiązującej ŚSRK, chyba, że dłuższy horyzont czasowy wynika ze specyfiki rozwojowej w danym obszarze. Dokumenty te podlegają ocenie zgodności z ŚSRK.

Strategia Rozwoju Kraju jest, obejmującym co najmniej 7 lat, dokumentem planistycznym określającym podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym. Obowiązującym obecnie dokumentem pełniącym funkcje strategii rozwoju kraju jest Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 zaktualizowana w grudniu 2008 r. Głównym celem Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015 jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin. Obecnie cele strategiczne państwa zawarte są w licznych dokumentach strategicznych, co znacznie utrudnia prawidłowe funkcjonowanie polityki rozwoju

Na podstawie raportu „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” i zgodnie z „Planem uporządkowania strategii rozwoju”, który został przyjęty przez Radę Ministrów 24 listopada 2009 r. (reasumpcja decyzji nastąpiła 10 marca 2010 r.) podjęte zostały działania mające na celu uporządkowanie obowiązujących dokumentów strategicznych, tj. strategii i programów rozwoju, w tym programów wieloletnich. Podejmowane działania mają doprowadzić do ograniczenia liczby obowiązujących i opracowywanych dokumentów o charakterze strategicznym, w tym strategii rozwoju, które przyjmowane są przez Radę Ministrów oraz ich systemowego uporządkowania.

W „Planie uporządkowania strategii rozwoju” zaproponowano ograniczenie liczby strategii rozwoju i polityk – z obecnie obowiązujących 42 dokumentów tego typu – do 9 nowych strategii rozwoju, realizujących średnio i długookresową strategię rozwoju kraju, stanowiących „inne strategie rozwoju” w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (ustawy o zppr). Przedstawiona koncepcja uporządkowania strategii rozwoju wynika z rozwiązań przyjętych w ustawie o zppr, mających na celu m.in. skonstruowanie spójnej hierarchii dokumentów strategicznych oraz określenie ich wzajemnych zależności. Jednocześnie koncepcja uporządkowania strategii rozwoju wpisuje się w szerszą inicjatywę zmierzającą do stworzenia efektywnego systemu zarządzania rozwojem kraju, zgodnie z propozycjami zawartymi w dokumencie opracowanym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (MRR) we współpracy z Kancelarią

Prezesa Rady Ministrów (KPRM) oraz Zespołem Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów pn. „Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski”, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 27 kwietnia 2009 r. Planowane zmiany będą miały duże znaczenie w perspektywie średnio i długookresowej również w kontekście opracowywanej przez UE nowej strategii „Europa 2020”, której cele dotyczą wspólnego działania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform umożliwiających stawianie czoła wyzwaniom związanym z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. Strategia ta w przyszłości stanowić będzie podstawę do formułowania krajowych programów reform.

W związku z powyższym przygotowywane są obecnie: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju sięgająca 2030 roku, Aktualizacja Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju sięgająca 2020 roku oraz 9 strategii zintegrowanych, których horyzont czasowy sięga również roku 2020.

Jest ze wszech miar zasadne, żeby w celu zapewnienia spójności i urealnienia w aspekcie finansowym dokumentów strategicznych przy ich opracowaniu wzięte zostały pod uwagę założenia makroekonomiczne i tendencje rozwojowe ujęte w przyjętym przez Rząd RP w dniu 3 sierpnia 2010 WPPF.

Docelowe strategie powinny obejmować swym zakresem zgodnie z „Planem uporządkowania strategii rozwoju” między innymi następujące obszary realizacji:

1. *Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki:*

- a) stabilne podstawy makroekonomiczne rozwoju oraz rynek finansowy,
- b) przyjazne środowisko dla przedsiębiorczości oraz rozwój usług,
- c) rozwój sektorów przemysłu i budownictwa,
- d) innowacyjność – podnoszenie poziomu technologicznego polskiej gospodarki, promocja polskiej myśli innowacyjnej, udział w programach badawczych UE,
- e) rozwój kapitału ludzkiego w gospodarce,
- f) społeczeństwo informacyjne – informacja jako kluczowy czynnik wzrostu i konkurencyjności gospodarki,
- g) eksport i promocja gospodarki – w tym tworzenie klimatu przyjaznego do napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz promocja eksportu polskich towarów i usług, warunki dla prowadzenia działalności eksportowej.

Zgodnie z zakresem tematycznym strategia ta będzie realizowana w ramach 13 zadań mieszczących się w zaprezentowanych w WPPF i budżecie zadaniowym następujących funkcjach państwa:

- Funkcja 6. Polityka gospodarcza kraju,
- Funkcja 7. Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo,
- Funkcja 10. Nauka polska.

2. Strategia rozwoju kapitału ludzkiego:

- a) uczenie się przez całe życie – podstawowy czynnik dla zwiększania jakości kapitału ludzkiego oraz poprawy adaptacyjności zasobów pracy; pełne korzystanie z potencjału różnych miejsc i sposobów uczenia się,
- b) rynek pracy – aktywna polityka rynku pracy, elastyczne formy zatrudnienia, większa adaptacyjność i mobilność zasobów pracy, aktywizacja zawodowa, równość szans na rynku pracy, dialog społeczny,
- c) system opieki zdrowotnej – zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa, rozwój systemu ratownictwa medycznego, prowadzenie edukacji zdrowotnej oraz promocji zdrowia i profilaktyki, dostosowanie opieki zdrowotnej do trendów demograficznych,
- d) zapobieganie wykluczeniu społecznemu – przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz wykluczeniu społecznemu, aktywna pomoc w wychodzeniu z ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- e) wsparcie rodzin – warunki sprzyjające rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych, wspieranie rodziny w ponoszeniu kosztów utrzymania i wychowania dzieci, rozwój usług społecznych dla dzieci i młodzieży, rozwój systemu opieki nad matką i dzieckiem, system wsparcia dla osób starszych,
- f) mieszkalnictwo – budowanie mieszkań i zarządzanie zasobami mieszkaniowymi; zespół działań i instrumentów stymulowania i popierania rozwoju sektora mieszkaniowego,
- g) rozwój poprzez sport – infrastruktura sportowa, uczestnictwo w sporcie, rekreacja,
- h) technologie informacyjne i komunikacyjne – modernizacja świadczonych usług publicznych.

Zgodnie z zakresem tematycznym strategia ta będzie realizowana w ramach 28 zadań mieszczących się w zaprezentowanych w WPPF i budżecie zadaniowym następujących funkcjach państwa:

- Funkcja 3. Edukacja, wychowanie i opieka,
- Funkcja 7. Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo,
- Funkcja 8. Kultura fizyczna i sport,
- Funkcja 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny,
- Funkcja 14. Rynek pracy,
- Funkcja 16. Sprawy obywatelskie,
- Funkcja 20. Zdrowie.

3. Strategia rozwoju transportu:

- a) transport drogowy – zapewnienie ciągłości ruchu między głównymi ośrodkami, poprawa stanu utrzymania sieci dróg, budowa obwodnic, bezpieczeństwo na drogach, transport publiczny,
- b) transport kolejowy – zwiększenie udziału kolei w przewozach pasażerskich i towarowych,
- c) transport lotniczy – dostępność transportu lotniczego i lotnisk,
- d) transport morski – autostrady morskie i wzmocnienie znaczenia portów,

- e) transport wodny śródlądowy – wzrost udziału transportu wodnego śródlądowego w przewozach ładunków i pasażerów,
- f) poprawa efektywności ekonomicznej i organizacji infrastruktury transportowej,
- g) transport intermodalny – budowa i modernizacja centrów logistycznych, terminali kontenerowych na liniach kolejowych, w portach morskich i w portach rzecznych,
- h) technologie informacyjne i komunikacyjne – modernizacja usług transportowych, inteligentne systemy transportu, interoperacyjność.

Zgodnie z zakresem tematycznym strategia ta będzie realizowana w ramach 6 zadań mieszczących się w zaprezentowanej w WPPF i budżecie zadaniowym następującej funkcji państwa:

- Funkcja 19. Infrastruktura transportowa.

4. Strategia *Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko*:

- a) bezpieczeństwo energetyczne – efektywność energetyczna, innowacyjne technologie, dywersyfikacja źródeł energii,
- b) ochrona środowiska – system gospodarowania odpadami, wycofywanie z produkcji i użytkowania substancji i materiałów niebezpiecznych, oczyszczalnie i systemy kanalizacyjne, substancje szczególnie szkodliwe odprowadzane do środowiska,
- c) racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi – gospodarka wodna, zrównoważona, wielofunkcyjna gospodarka leśna, system obszarów chronionych (w tym NATURA 2000), bioróżnorodność, rekultywacja gleb, zrównoważona gospodarka zasobami złóż kopalin,
- d) technologie informacyjne i komunikacyjne – tzw. inteligentna energia obejmująca działania mające na celu zwiększenie wykorzystania i zapotrzebowania na wydajność energetyczną, technologie środowiskowe.

Zgodnie z zakresem tematycznym strategia ta będzie realizowana w ramach 12 zadań mieszczących się w zaprezentowanych w WPPF i budżecie zadaniowym następujących funkcjach państwa:

- Funkcja 6. Polityka gospodarcza kraju,
- Funkcja 12. Środowisko.

5. Strategia *Sprawne państwo*:

- a) efektywność instytucji publicznych – przyjazne, dostępne dla obywatela struktury i procedury, e-government,
- b) podnoszenie jakości kadr administracji rządowej i samorządowej – z uwzględnieniem mechanizmów uczenia się przez całe życie, budowa kultury administracyjnej zorientowanej na osiąganie celów strategicznych,
- c) zarządzanie rozwojem kraju – nowoczesne metody zarządzania, usprawnienie procesu planowania i realizowania polityk publicznych,

- d) jakość tworzenia i wdrażania instrumentów regulacyjnych i legislacyjnych,
- e) funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości – usprawnienie sądownictwa i prokuratury, informatyzacja sądów, system kształcenia sędziów i prokuratorów, więziennictwo,
- f) bezpieczeństwo publiczne – ochrona przed zagrożeniami, klęskami i terroryzmem; rozwój systemów zapobiegania i reagowania, system ratownictwa chemiczno-ekologicznego, system ratownictwa medycznego, bezpieczeństwo obrotu gospodarczego, przestępczość zorganizowana, korupcja, pospolite przestępstwa kryminalne, ochrona granic;
- g) prawa konsumenta – tworzenie bezpiecznego i przyjaznego konsumentom rynku, promowanie dialogu społecznego na rzecz ich ochrony oraz mechanizmów samoregulacji, tworzenie efektywnego systemu informacji, poradnictwa i dochodzenia roszczeń konsumentów,
- h) komunikacja i dialog – polityka informacyjna między resortami, między władzą a społeczeństwem,
- i) usługi publiczne – jakość usług publicznych, dostępność, prywatyzacja, system zlecania usług podmiotom zewnętrznym;
- j) pozycja międzynarodowa kraju – umacnianie wizerunku Polski w świecie;
- k) technologie informacyjne i komunikacyjne – udostępnienie szerokiego zakresu usług administracji publicznej drogą elektroniczną; podniesienie efektywności administracji publicznej dzięki szerokiemu wykorzystaniu zestandaryzowanych i interoperacyjnych rozwiązań informatycznych.

Zgodnie z zakresem tematycznym strategia ta będzie realizowana w ramach 54 zadań mieszczących się w zaprezentowanych w WPPF i budżecie zadaniowym następujących funkcjach państwa:

- Funkcja 1. Zarządzanie państwem,
- Funkcja 2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny,
- Funkcja 4 Zarządzanie finansami państwa,
- Funkcja 5. Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa,
- Funkcja 6. Polityka gospodarcza kraju,
- Funkcja 7. Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo,
- Funkcja 15. Polityka zagraniczna,
- Funkcja 16. Sprawy obywatelskie,
- Funkcja 18. Sprawiedliwość,
- Funkcja 22. Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna.

6. *Strategia rozwoju kapitału społecznego:*

- a) zaufanie do instytucji publicznych – wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych, współpraca samorządu i społeczeństwa obywatelskiego, dialog społeczny, konsultacje społeczne i obywatelskie,
- b) instytucje społeczeństwa obywatelskiego – partnerstwo publiczno-społeczne i prywatne, infrastruktura tzw. trzeciego sektora, dostępność usług adresowanych do tych podmiotów, instytucjonalne mechanizmy kontroli i partycypacji społecznej,

- c) kształtowanie postaw obywatelskich – wykorzystanie mechanizmów uczenia się przez całe życie w kształtowaniu postaw obywatelskich, promocja działań prospołecznych, rozwój samorządności, sieci społecznego współdziałania,
- d) media i polityka audiowizualna – rzetelna informacja, debata publiczna, postawy i wartości społeczne;
- e) potencjał kreatywny i kulturowy – tworzenie sprzyjających warunków dla twórczości artystycznej, rozwój infrastruktury kultury, ochrona dziedzictwa kulturowego, digitalizacja, udostępnianie dóbr kultury,
- f) konsultacje społeczne – wzrost świadomości społecznej i identyfikacji z podejmowanymi inicjatywami;
- g) technologie informacyjne i komunikacyjne – modernizacja usług publicznych z zakresu kultury, dziedzictwa narodowego i mediów.

Zgodnie z zakresem tematycznym strategia ta będzie realizowana w ramach 6 zadań mieszczących się w zaprezentowanych w WFPF i budżecie zadaniowym następujących funkcjach państwa:

- Funkcja 9. Kultura i dziedzictwo narodowe,
- Funkcja 16. Sprawy obywatelskie.

7. Krajowa strategia rozwoju regionalnego – Regiony-miasta-obszary wiejskie:

- a) wyrównywanie różnic a konkurencyjność regionów – wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów przy jednoczesnej koncentracji na terytoriach cechujących się największym wpływem na kreowanie krajowego/regionalnego wzrostu gospodarczego; budowa mechanizmów pozwalających innym obszarom na efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów rozwojowych,
- b) potencjał regionów – różnorodność potencjału poszczególnych regionów, potencjał gospodarczy i naukowy, społeczny, zdolność do przyciągania inwestycji, turystyka,
- c) przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych – przyspieszenie procesów restrukturyzacyjnych, poprawa dostępu do podstawowych dóbr i usług publicznych, efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów rozwojowych,
- d) rozwój obszarów wiejskich – rozwój kapitału ludzkiego, rozwój usług, dyfuzja wzrostu poprzez powiązania z ośrodkami wzrostu, pozarolniczy rozwój wsi, procesy depopulacyjne,
- e) rozwój metropolii i centrów miejskich w skali krajowej i międzynarodowej – infrastruktura miejska, kapitał ludzki, współpraca między ośrodkami, dostępność transportowa, integracja miast z otoczeniem regionalnym,
- f) zapewnienie ładu przestrzennego – racjonalizacja użytkowania przestrzeni, zapobieganie degradacji, relacje w obszarach funkcjonalnych miast, procesy urbanizacyjne,
- g) rozwój kapitału ludzkiego w regionach – inwestowanie w cały obszar uczenia się przez całe życie, wyrównywanie szans, uwzględnienie procesów demograficznych,

- h) technologie informatyczne i komunikacyjne – infrastruktura, dostęp i umiejętność korzystania, wspomaganie i usprawnianie procesu zarządzania, systemy informacji przestrzennej i ich funkcja wspomagająca proces decyzyjny na poziomie regionalnym i lokalnym,
- i) usprawnienie procesów planowania i realizacji polityk publicznych – poziom centralny i regionalny, zakres zależności, koordynacja.

Zgodnie z zakresem tematycznym strategia ta będzie realizowana w ramach 5 zadań mieszczących się w zaprezentowanych w WPPF i budżecie zadaniowym następującej funkcji państwa:

- Funkcja 17. Równomierny rozwój kraju.

8. *Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej:*

- a) interesy narodowe i warunki ich zapewnienia – uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne,
- b) zagrożenia bezpieczeństwa kraju – konflikty lokalne, terroryzm, katastrofy naturalne, technologiczne, pozamilitarne aspekty bezpieczeństwa zintegrowane podejście do reagowania i rozwiązywania konfliktów,
- c) koncepcja oraz system zapewnienia bezpieczeństwa narodowego – transformacja systemu, wizja sił zbrojnych,
- d) udział w kształtowaniu polityki bezpieczeństwa w wymiarze międzynarodowym – NATO, polityka bezpieczeństwa UE, misje pokojowe, w tym ONZ oraz inne organizacje międzynarodowe,
- e) bezpieczeństwo informacji – ochrona danych i ich poufności, informacji niejawnych i informacji strategicznych.

Zgodnie z zakresem tematycznym strategia ta będzie realizowana w ramach 13 zadań mieszczących się w zaprezentowanych w WPPF i budżecie zadaniowym następujących funkcjach państwa:

- Funkcja 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic,
- Funkcja 15. Polityka zagraniczna.

9. *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi i rolnictwa:*

- a) konkurencyjność sektora rolnego – efektywne wykorzystanie potencjału produkcyjnego i przewag konkurencyjnych polskiego sektora rolno-żywnościowego,
- b) zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego – zagwarantowanie odpowiedniego poziomu produkcji i jakości żywności, ochrona gruntów leśnych,
- c) ochrona środowiska, bioróżnorodność, zmiany klimatyczne – zrównoważone użytkowanie terenów rolnych; programy rolnośrodowiskowe; obszary NATURA 2000; obszary o wysokiej wartości przyrodniczej (HNV) oraz obszary ONW; różnorodność biologiczna; działania adaptacyjne i mitygacyjne w rolnictwie; synergia między celami produkcyjnymi, środowiskowymi i adaptacyjnymi; pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych,
- d) rozwój przedsiębiorczości i zatrudnienia - stymulowanie przedsiębiorczości oraz zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej jako sposób na różnicowanie form aktywności gospodarczej na wsi oraz

pozyskanie dodatkowych źródeł dochodów gospodarstw rolnych; poprawa dostępności pracy, w tym elastycznych form zatrudnienia,

- e) rybołówstwo – racjonalna gospodarka żywymi zasobami wód, poprawa efektywności sektora, podniesienie konkurencyjności przetwórstwa rybnego,
- f) kapitał ludzki – poprawa dostępności i jakości kształcenia; programy stypendialne; uczenie się przez całe życie,
- g) poprawa jakości życia – rozwój i poprawa lokalnej infrastruktury, dostęp do usług publicznych i poprawa standardu w tym zakresie; zapobieganie i ograniczanie wykluczenia społecznego; zabezpieczenie, ochrona, odnowa a także udostępnienie zasobów kulturowych i dziedzictwa narodowego,
- h) technologie informacyjne i komunikacyjne – modernizacja sektora rolnego oraz jakości życia na wsi, usług publicznych; przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na wsi.

Zgodnie z zakresem tematycznym strategia ta będzie realizowana w ramach 8 zadań mieszczących się w zaprezentowanej w WPFPP i budżecie zadaniowym następującej funkcji państwa:

- Funkcja 21. Polityka rolna i rybacka.

Horyzont czasowy zaktualizowanej Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju oraz realizujących ją 9 nowych strategii będzie sięgał 2020 roku. Niezwykle ważne ze względu na przejrzystość i efektywność realizacji tych strategii – a przede wszystkim na zapewnienia środków na realizację zawartych w nich celów – jest powiązanie ich z WPFPP i, w bliższej perspektywie, z budżetem państwa.

Wieloletni Plan Finansowy Państwa

WPFPP 2010-2013 jest dokumentem prezentującym cele średniookresowe państwa w układzie funkcjonalnym. Dokument ten wyznacza kierunki rozwoju polskiej gospodarki na najbliższe lata oraz przedstawia poziom wydatków w ujęciu 4-letnim. W związku z powyższym WPFPP jest punktem odniesienia dla niniejszego dokumentu oraz może być wykorzystany przy opracowywaniu wcześniej wymienionych dokumentów strategicznych.

WPFPP jest instrumentem wieloletniego planowania budżetowego stanowiącym średniookresowe ramy budżetowe, zbudowane na adekwatnych założeniach makroekonomicznych. Jest instrumentem planowania strategicznego uzupełniającym dotychczasową lukę spowodowaną brakiem prezentowanych przez Ministra Finansów i akceptowanych przez Radę Ministrów założeń finansowych w perspektywie wieloletniej. WPFPP jako dokument rządowy wskazuje kierunki polityki społeczno-gospodarczej Rady Ministrów. Ponadto określa kierunki polityki fiskalnej, która jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji celów społeczno-gospodarczych państwa. W WPFPP zdefiniowane zostały przez Radę Ministrów cele na poziomie funkcji państwa na lata 2010-2013, które mogą stanowić wprowadzenie do opracowania wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Realizacja tych celów musi odbywać się przy zapewnieniu stabilności finansów publicznych w średnim i długim okresie. W dokumencie przedstawiono sytuację makroekonomiczną Polski oraz prognozy podstawowych wskaźników makroekonomicznych w latach 2010-2013. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych określone zostały również prognozy dochodów i wydatków budżetu państwa. Do przygotowania prognozy wydatków wykorzystano regulacje zawarte w przygotowywanym projekcie nowelizacji ustawy o finansach publicznych, która wprowadza wydatkową regułę dyscyplinującą. Reguła ta będzie obowiązywała do momentu wydania przez Radę Ecofin decyzji o uchyleniu procedury nadmiernego deficytu wobec Polski. Rada Ministrów przyjęła poziom deficytu budżetu państwa, który ze względu na rozstrzygnięcie art. 105. ust. 2 ustawy o finansach publicznych nie może być większy w projekcie ustawy budżetowej na dany rok budżetowy niż poziom deficytu ustalony na tenże rok budżetowy w WPPF. Deficyt budżetu państwa w perspektywie czteroletniej przedstawia się następująco: 52,2 mld zł w 2010 r., 45,0 mld zł w 2011 r., 40,0 mld zł w 2012 r., 30,0 mld zł w 2013 r. Rząd przyjął ponadto pakiet działań ograniczających przyrost deficytu. Zaprezentowane są także prognozy dochodów i wydatków budżetu środków europejskich oraz prognoza wyniku budżetu środków europejskich. W WPPF zamieszczono dane dotyczące przychodów i rozchodów budżetu państwa oraz prognozy państwowego długu publicznego.

Budżet zadaniowy

Założenia strategiczne rządu na lata 2010-2013 w układzie funkcjonalnym zostały zaprezentowane w WPPF, natomiast prezentowany w niniejszym dokumencie budżet w układzie zadaniowym stanowi instrument realizacji priorytetów strategicznych państwa w perspektywie rocznej, zgodnej z ustawą budżetową oraz przedstawia prognozę wydatków na dwa kolejne lata budżetowe.

Budżet zadaniowy stanowi część informacyjną o wielkościach wydatków, jest prezentowany w Uzasadnieniu do ustawy budżetowej od 2008 roku, natomiast od 2009 roku programy wieloletnie w układzie zadaniowym prezentowane są w załączniku do ustawy budżetowej.

Opracowywany już po raz trzeci w ujęciu zadaniowym budżet państwa na 2011 rok po raz pierwszy przedstawia rozszerzony zakres wydatków publicznych. Zgodnie z zapisami ustawy o finansach publicznych zmienił się zakres podmiotowy co oznacza, że budżetem zadaniowym została objęta większa liczba instytucji, obejmuje on poza wydatkami części budżetowych także wydatki lub koszty jednostek sektora finansów publicznych z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego oraz Narodowego Funduszu Zdrowia (szczegółowy opis został zamieszczony w Rozdziale 3 niniejszego dokumentu).

Poniżej przedstawiono szacunkowe wielkości wydatków zaplanowane w budżecie na rok 2011 na realizację poszczególnych 9 nowych strategii rozwoju wyszczególnionych w „Planie uporządkowania strategii rozwoju” oraz wyznaczone w ich ramach zadania priorytetowe. Uzyskane w ten sposób informacje mogą być podstawą do ewaluacji spójności decyzji alokacyjnych w odniesieniu do potrzeb zawartych w dokumentach strategicznych rządu.

Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki

Na zadania realizowane w ramach *Strategii innowacyjności i efektywności gospodarki* w 2011 roku zaplanowano kwotę **7 861,7 mln zł** w tym z budżetu środków europejskich **2 073,2 mln zł**, z czego na zadania priorytetowe planuje się przeznaczyć odpowiednio:

- 1 903,6 mln zł (w tym 1 245,5 mln zł BŚE) na „Wzrost konkurencyjności gospodarki”,
- 2 924,8 mln zł (w tym 12,3 mln zł BŚE) na „Prowadzenie badań naukowych”.

Strategia rozwoju kapitału ludzkiego

Na zadania realizowane w ramach *Strategii rozwoju kapitału ludzkiego* w 2011 roku zaplanowano kwotę **112 049,3 mln zł** w tym z budżetu środków europejskich **1 802,1 mln zł**, z czego na zadania priorytetowe planuje się przeznaczyć odpowiednio:

- 599,1 mln zł na „Współorganizację Mistrzostw Europy”,
- 415,7 mln zł (w tym 345,0 mln zł BŚE) na „Wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu”,
- 1 929,6 mln zł (w tym 395,3 mln zł BŚE) na „Edukację i wychowanie”,
- 813,0 mln zł (w tym 114,4 mln zł BŚE) na „Wspieranie rozwoju i restrukturyzacji systemu ochrony zdrowia”.

Strategia rozwoju transportu

Na zadania realizowane w ramach *Strategii rozwoju transportu* w 2011 roku zaplanowano kwotę **14 654,2 mln zł** w tym z budżetu środków europejskich **7 719,5 mln zł**, z czego na zadanie priorytetowe planuje się przeznaczyć:

- 4 358,2 mln zł (w tym 4 348,2 mln zł BŚE) na „Wspieranie zrównoważonego rozwoju transportu”.

Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko

Na zadania realizowane w ramach *Strategii Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko* w 2011 roku zaplanowano kwotę **4 860,5 mln zł** w tym z budżetu środków europejskich **3 334,0 mln zł**, z czego na zadanie priorytetowe planuje się przeznaczyć:

- 656,6 mln zł (w tym 282,3 mln zł BŚE) na „Gospodarowanie zasobami wodnymi”.

Sprawne państwo

Na zadania realizowane w ramach *Strategii Sprawne Państwo* w 2011 roku zaplanowano kwotę **194 343,8 mln zł** w tym z budżetu środków europejskich **37 298,4 mln zł**, z czego na zadania priorytetowe planuje się przeznaczyć odpowiednio:

- 5 795,3 mln zł (w tym 37,1 mln zł BŚE) na „Ochronę obywateli i utrzymanie porządku publicznego”,
- 100,3 mln zł na „Gospodarowanie Mieniem Skarbu Państwa”,
- 5 554,5 mln zł na „Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy powszechne i wojskowe”,
- 264,6 mln zł na „Reprezentowanie i ochronę międzynarodowych interesów RP i jej obywateli za granicą”.

Strategia rozwoju kapitału społecznego

Na zadania realizowane w ramach *Strategii rozwoju kapitału społecznego* w 2011 roku zaplanowano kwotę **1 351,9 mln zł** w tym z budżetu środków europejskich **11,9 mln zł**, z czego na zadanie priorytetowe planuje się przeznaczyć:

- 166,1 mln zł na „Budowę i modernizację infrastruktury kultury”.

Krajowa strategia rozwoju regionalnego – Regiony-miasta-obszary wiejskie

Na zadania realizowane w ramach *Krajowej strategii rozwoju regionalnego – Regiony-miasta-obszary wiejskie* w 2011 roku zaplanowano kwotę **15 303,3 mln zł** w tym z budżetu środków europejskich **12 822,0 mln zł**, z czego na zadanie priorytetowe planuje się przeznaczyć:

- 12 512,3 mln zł (w tym 11 534,3 mln zł BŚE) na „Wsparcie rozwoju regionalnego kraju”.

Strategia Bezpieczeństwa Narodowego RP

Na zadania realizowane w ramach *Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP* w 2011 roku zaplanowano kwotę **22 547,0 mln zł** w tym z budżetu środków europejskich **3,2 mln zł**, z czego na zadanie priorytetowe planuje się przeznaczyć:

- 7 316,0 mln zł na „Rozwój zdolności obronnych”.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi i rolnictwa

Na zadania realizowane w ramach *Strategii zrównoważonego rozwoju wsi i rolnictwa* w 2011 roku zaplanowano kwotę **24 532,9 mln zł** w tym z budżetu środków europejskich **18 939,6 mln zł**, z czego na zadanie priorytetowe planuje się przeznaczyć:

- 23 163,5 mln zł (w tym 18 583,1 mln zł BŚE) na „Realizację Wspólnej Polityki Rolnej oraz pomocy krajowej”.